

Foretræde for Folketingets Socialudvalg, 18.11.2010

Talepapir for Sytter Kristensen, Landsforeningen LEV

Tak for muligheden for at give udtryk for Landsforeningen LEVs store bekymring i forhold til forslaget om indførelse af et loft over tabt arbejdsfortjeneste.

At få et barn med et betydeligt handicap, som det at få et barn med udviklingshæmning ofte er, er en følelsesmæssig belastning, der vender op og ned på tilværelsen. Jeg taler af erfaring selv om min søn ikke har en svær udviklingshæmning, han har Downs Syndrom. Men alligevel var hans start på livet ikke nem. Tiden var en anden for 34 år siden, men alligevel blev vores tilværelse ændret på mange måder med mange hospitals indlæggelser, ingen tilbud om pasning og en karriere som blev stillet på stand by. Måske er mange tilbud ændret, men tro mig det er ikke bare blevet nemmere. F.eks. er mange af specialbørnehavernes åbningstider indrettet på at mor går hjemme. Det betyder, at åbningstiden ikke matcher at begge forældre er udearbejdende. Vi skal heller ikke glemme, at tabt arbejdsfortjeneste mange gange er eneste tilbud. Mange børnefamilier er i dag er presset økonomisk, ret almindeligt, når man har stiftet familie - måske netop købt hus og har bil – ikke som luksus, men fordi bilen er muligheden for at nå både job og hente børn i institutioner, man er i gang med at betale af på studiegælden osv. Alt sammen baseret på at familien har 2 indtægter for sådan er det for de fleste familier i dag.

Med forslaget om at sætte et meget lavt loft over compensationen for tabt arbejdsfortjeneste, skal rigtig mange helt almindelige mellemindkomstfamilier ikke blot indstille sig på et helt anderledes familieliv end de havde regnet med. De skal også omlægge hele familiens grundlæggende leveform og økonomi. Huset skal måske sælges og det samme er måske tilfældet for bilen.

Fordi: De færreste unge familier kan uden videre skære 8 eller 10.000 kr. uden af det månedlige budget, uden at det får helt fundamentale konsekvenser for deres tilværelse.

Jeg har hørt forslagsstillere sige, at det ikke betyder noget fordi det kun rammer kommende familier, så de er forberedt – hvad der menes med denne bemærkning forstår jeg ikke. Jeg tror ikke at unge familier der venter en lille ny baby har undersøgt, hvordan livsbetingelserne er, hvis de får et handicappet barn. Hvad er det dog for en tanke gang – Jer der har børn tænkte vel ikke denne tanke dengang i ventede dem– jeg gjorde ikke, men blev kastet ud i det på godt og ondt. Og tro mig det gode kom først med tiden.

Kompensationsprincippet

Der har i årtier været konsensus om kompensationsprincippet i dansk handicappolitik. Princippet hviler på den grundlæggende holdning, at mennesker med handicap ikke skal stilles ringere end andre på grund af deres funktionsnedsættelse. På samme måde med familier der får et barn med handicap: Disse familier skal ikke stilles ringere end familier, som får et barn uden handicap.

Det er det moralske udgangspunkt for de hidtidige regler om kompensation for tabt arbejdsfortjeneste til forældre, som – hvis kommunen og forældrene vurderer at det er den bedste løsning - passer deres barn hjemme. Og igen er der ofte ikke noget valg for familien, fordi der ikke stillet alternative tilbud til rådighed.

Konsensusen om kompensationsprincippet ser nu ud til at være brudt, og vi er i LEV stærkt bekymrede for om dette blot er første skridt i et generelt angreb på princippet.

Økonomien i forslaget

Regeringens forslag indgår i genopretningspakken, og beskrives generelt som et rent besparelsesforslag. Danmark er i krise lyder det, og her skal alle bidrage. I LEV synes vi at det er skandaløst, at familier, som befinder sig i en så ekstremt sårbar situation, skal være med til at betale for oprydningen efter forbrugsfest, boligspekulanter og uansvarlige banker.

Og det paradoksale er, at alt jo tyder på at forslaget slet ikke vil bidrage til at bringe balance i de offentlige finanser. Stort set alle med forstand på området har sat et stort spørgsmålstejn ved om de økonomiske forudsætninger bag forslaget holder vand.

Det meget lave loft over den tabte arbejdsfortjeneste vil med stor sikkerhed føre til udgiftspres på andre områder – nemlig udgifterne til dag- og døgntilbud til børn med handicap. Ingen ved jo med sikkerhed hvor stort presset bliver, men der skal ikke mange nye anbringelser til før besparelsen er væk eller reduceret til det rent symbolske.

Meget få forældre vil jo på forhånd sige, at de vil søge en døgnanbringelse, med det foreslåede loft. Men det er sten sikkert, at loftet vil påvirke den uhyre vanskelige valgsituation, som denne gruppe forældre befinder sig i. Mange vil sikkert forsøge at klare sig igennem, men en så markant forringelse af familiens økonomi vil med garanti få nogle til at vælge anderledes end de ellers havde gjort. Ikke ud fra en kølig kalkyle af hvad der bedst kan betale sig – men tvunget af hensynet til velfærden i den samlede familie.

Resultatet bliver derfor flere døgnanbringelser af børn med handicap, og de økonomiske forudsætninger bag forslaget holder altså ikke. Døgnanbringelser er dyre – og i nogle af de tilfælde vi taler om her er de endog rigtig dyre. I mange kommuner skal der blot en enkelt ekstra døgnanbringelse til før hele kommunens andel af besparelsen er forsvundet ud i den blå luft. Det er efter LEVs opfattelse tankevækkende, at de forhold slet ikke er beskrevet i bemærkningerne til lovforslaget.

TA er effektiv forebyggelse af anbringelser

I sidste uge lyttede jeg til det åbne samråd med Socialministeren om faldet i anbringelserne af børn og unge. Der blev sagt mange ting i den forbindelse, men et af de klare synspunkter fra ministeren var: Det er godt hvis kommunerne kan forebygge anbringelsen af børn og unge. Anbringelser uden for hjemmet kan være nødvendigt – og det kan det også være i forhold

til børn med handicap – men anbringelser er generelt ikke en særlig god løsning. Især ikke for barnet eller den unge.

Det gælder altså også for børn med handicap, og derfor kan jeg kun være enig med Socialministeren i det spørgsmål. Unødvendige anbringelser er en tragedie og skal, så vidt det overhovedet er mulig, forebygges.

Loftet over tabt arbejdsfortjeneste er et voldsomt angreb på en ellers effektiv forebyggelsesindsats.